

## PÁD SEVERNÍ ?ÍŠE

Převod materiálu

Keřková Eva

Podřdí v lekci

24

VSTUPNÍ VERŠ

*Žalm 80,15 — Bože zřstup?, navra? se, shlédni z nebe, popat?, ujm se té řévy, kmene, který pravice tvř zřsadila, letorostu, jeřž sis vypřstoval.*

### LITURGICKÉ ?TENÍ

Iz 5,1-7

### KATECHETICKÉ POZNřMKY

#### 1. KLÍřOVÉ POJMY, DOBOVÉ A TEXTOVÉ SOUVISLOSTI

- **prorok?v dřraz na právo a spravedlnost** (Iz 5,7) – patříd neoddliteln? k celku biblické zvřsti. Nejde jen o výjimečný rys prorocké zbořnosti nebo Izajřšova poselství. Tento dřraz se stal přřznařnou souřřstí dalřích biblických řžnř ve Staré i Nové smlouvě. ře Hospodin je garantem práva, vyznřvá např. ř 99,4. Jeřř u? edník?m přřpomínř, ře jejich spravedlnost mř být vřřší neř spravedlnost zákoník?. řivot vřry biblických svřdk? není orientován jen na vnitřní proměnu a vlastní nábořenské zkušnosti, ale zahrnuje i zřjem o bliřního a cizince, vdovu a sirotka. Prorok nemluví o bohatém duchovním řivot? nebo pěři o duři, ale o břzni a setkřní s Hospodinem (Iz 6,1n). Přřijímř odpustění, ořřřtění a uschopnění ke služb? – přestřvá být překřřkou Boří spravedlnosti. Prřvo a spravedlnost s řivotem vřry řzce souvisí. Vřřřřící svou vřrností Boří smlouv? stvrzuje, ře znevřhodnění a utiřtění se dovolřjí práva, najdou své zastřnce.

- **obraz vinice** – vřno a chléb jsou symboly pokoje a blahobytu. Ale dřřve neř vina? mřře posedět pod vinným kmenem a uřit jeho plod?, musí na vinici tvrdě pracovat. Kdyř tedy proroci přřrovnřvřjí Izrael k vinici, odvolřvřjí se na zkušnosti dřvřrň znřmé. Na prorokovu otřzku z v. 4, jak to, ře vinice zklamala o? ekřvřní vina?e, napadla poslucha?e odpově? tēm? samozřejm?. Teprve potom, co sami urřili, kdo přřsobí potřže, je prorok zaskořil vysvřtlením, ře onou vinicí jsou oni sami, dřm izraelský. Podobně postupoval Nřtan, kdyř krřli Davidovi vyprávě?l historku s oveřkou (2 Sam 12,1-5).

- **adresřti přsniřky** – obyvatel Jeruzaléma a muři judřtí – představřjí „elitu“ Bořího lidu, Ty, kdo urřujř smřř duchovního i spoleřenského řivota a svřmi rozhodnutřmi i řřiny ovlivřujř prřvní prostědř a kvalitu řivota vřech. Tvřřř v tvřř prorokov? otřzce zřřřřujř, ře nejsou nedotknutelnř „vrchnost“, ale leřř na nich odpovědnost za duchovní – a třm přdem i spoleřenskou krizi. V podobné poloze uřije motiv? z Izajřřovy přsniřky Jeřř, který kritiku zahrotř na elitu jeho doby – velekněze, zákonřky a starř (viz Mk 11,27; 12,1.12)

- **prěbřh zřniku severního krřlovství** – je popsřn poměrně struěně (2 Kr 17, 1-6). Nese typické rysy nakládřní asyrské velmoci s okolními střty – demonstrace sřly – uvalenř vazalské zřvislosti a zpoplatnění malého souseda – pokus vazala o vymaněně ze zřvislosti spolupřcí s druhou velmocí – koneěná likvidace (podrobněji jsou asyrské zpřřsoby popsřny v nřsledujřící řloze). Podobně za Babylořan? skoněí i Judsko. Biblický pisatel vřak nehořekuje nad dřřinným „spiknutřm velkých proti malým“ (i kdyř proroci se kriticky vyjadřovali i na adresu velmocí). Nebudř sebelitost, ale vede k pokřní. Zřnik samostatné existence

interpretuje jako důsledek trvalého odpadnutí od smlouvy.

Proto mnohem více místa (17,7-23) věnuje kritice celého Izraele.

- **perspektiva smlouvy** – sebekritický pohled vyrostá z perspektivy deuteronomistického důrazu na smlouvu. Protože Izraelci porušovali věrnost Hospodinu, především modloslužbou, došlo k tomu, před čím Mojžíšovy řeči v Dt varují (srv. např. Dt 28). Pád Samařie je vposledu viděn jako důsledek porušení smlouvy, která nepočestala uprostřed všech důjinných peripetií platit, kterou připomínali proroci a žalmisté (2 Kr 17,15). Oddíl 2Kr 17,7- 33 je typická ukázka této tzv. deuteronomistické redakce. Pro tenáže a vypravěe tohoto oddílu je důležité mít na paměti, že nebyl psán jako náboženský posudek zvenku, ale jako kající text, který chce varovat i formovat příští generace: tudy cesta nevede, my jsme tomu nevěřili, vy se tomu vyhněte, dokud je čas.

Podrobně se tématu smlouvy věnuje i poznámka v úloze 26 – 2 Kr 22.

- **báli se bohů jiných (17,7)** tj. důvěřovali jiným bohům a nebáli se Hospodina. Modloslužba nebyla důsledkem naivity nebo náhlého zhroupení. Naše hodnocení modloslužby je ovlivněno prorockou kritikou, která poukazuje na nefunkčnost a smyšlnost modloslužby (Elijáš aj.). Nejedná se o ctní figurek, ale o úctu k transcendentním božstvům a příklon k životnímu stylu zaslibujícímu úspěch a prosperitu. Kdežto věrnost Boží smlouvě (v. 15) s sebou nese nejen jinou bohoslužbu, ale také jiný životní styl. Věrnost Boží smlouvě vede věřící k rozpoznání tísně bezmocných a k účinné pomoci (např. Boazova pomoc Rút).

- **Izrael a Juda** – Severní království bylo sice vyvráceno důvě, to však neznamená, že Juda by byl bez chyby (vv. 18-20). Obyvatelé Jihu nemají právo se nad Samařany povyšovat.

Vypravěe popisuje události ze severního a jižního Izraele jako do sebe zapadající ozubená kolečka (v x-tém roce vlády izraelského / judského krále X se stal judským / izraelským králem Y). I když se země rozpadla, vypravěe se drží jednotné koncepce důjin, nad kterými platí Hospodinova smlouva. Takzvaná hmatatelná realita (například rozpad Československa) není vždycky tím nejdůležitějším.

- **střhování národů** – nejen vyhnanství Izraele, ale i přestřhování cizích národů na jejich území je něčím bytostně nesprávným. I oni přece mají svou totožnost, autor 2 Kr je všechny pečlivě jmenuje. Všechny totalitní režimy zacházejí s jednotlivci i národy jako s bezduchými věcmi. – Izrael se ovšem odcizil sám sobě a Hospodinu již před vyhnanstvím, nejde o Boží pomstu.

- **Izrael a cizí přesídlenci** – když už ale pohané bydlí na území Izraele, měli by uctívat Hospodina. Přestože s nimi Hospodin smlouvu neuzavřel, nutí je k tomu, aby respektovali řád země, do níž se přistěhovali. Jestliže povoláný lid smlouvu nedodržuje, mohou ji začít dodržovat druzí (Bůh si může z kamení vzbudit syny Abrahamovy, L 3,7). Bůh však vyžaduje výlučnou oddanost, nikoli polovičatost. Kvůli ní se podle autora této zvěsti nestal z těchto přesídlenců Boží lid.

## 2. ÚSKALÍ TEXTU

- *Odstráním její ohrazení a přijde vnive* (Iz 5,5). Není to sám Hospodin, kdo níčí svou vinici. Asyrské zajetí není Boží mstou, ale důsledkem lidské nevěry Boží smlouvě. Projevuje se zde spíše „Boží bezmoc“. Hospodin nenutí Izrael k věrnosti násilnými prostředky. Věrnost očekává, ale nenutí k ní. Podobné slovo zaslechnou „pachatelé nepravosti“ (Mt 7, 23, Žilkev překlád) z úst Ježíšových – budou také bez jeho ochrany.

- nároku kajícího textu sotva dnes sami od sebe rozumíme. Těžiště dnešního náboženského postoje je často v jednotlivci – Já chci věřit, či utvářet svůj duchovní život podle svých potřeb, tužeb a nároků. Biblický vypravěe napořád posluchače a tenáže konfrontuje s Hospodinovým nárokem, se smlouvou, se zvěstí Tóry

– tedy mj. i se skutečnostmi, které tu byly dříve, než generace, která prožila zánik Izraele a přesídlení na území Asyřanů. Přesto vyprávění trvá na tom, že odpovědnost a nárok, vyplývající ze smlouvy, jsou živé skutečnosti, které přecházejí z generace na generaci – a že z krize, jejíž hloubku pád severního království ukazuje, vede cesta dál právě ve věrnosti smlouvě.

- to, že severní Izrael byl potrestán za nedodržování smlouvy, nás nesmí vést ke karatelskému tónu a k odsuzování „pohanů“ či „světa“. Zdrojem mizérie církve není sekularizovaná společnost kolem nás, ale naše vlastní selhání. I když ané iasto zneužívali a zneužívají Boží jméno, a přesto nebyli vyhlazeni z povrchu zemského.

- *poslal na ně lvy* (v. 25) Cítíme asi rozpaky nad tím, že přistěhovalci se uřízdu země z donucení, ze strachu ze lvů. V žádném případě však nelze tento příběh pochopit jako obhajobu násilné misie. Je docela přirozené, že ve zrušené zemi se vyskytlo neobvyklé množství dravé zvěře, a je také pochopitelné, že autor 2 Kr v tom hledá doklad Hospodinovy moci (srv. příběh o Boží truhle a pelištejském bohu Dágonovi, 1 Sam 5). Asyrští králové se nechávali zobrazovat jako přemožitelé lvů.

- chcete-li říst s dětmi přímo z bible, zamyslete se nejprve nad tím, je-li vhodné upozorovat je na lidské oběti (vv. 17.31). Pokud na toto téma narazíte, připomeňte příběh Abrahama a Izáka, který dokládá, že Bůh Izraele lidské oběti odmítá.

### 3. METODICKÉ POZNÁMKY:

Rozluštění obrázku mohou děti hledat před i po vyprávění. Na začátku to soustředí jejich pozornost a při výkladu potom mohou sledovat, zda a jak se v něm výsledky jejich úkolu objevují a potvrzují. Na konci jim úkol znovu zjednodušeně připomene vyznění příběhu.

### 4. pomůcky:

Obrázek vinice; obrázek proroka; obrázek deportovaných – nebo vládců proslulých deportacemi (i z moderních dějin)

- *Flanelograf II.*

### 5. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU

Otázka pro mladší školní věk:

Máte doma kytičku, kterou zaléváte? Máte doma psa, kočku, domácí zvířata, která musíte krmit?

Motivace připomene rozměr odpovědnosti za svěcenou bytost i dílo. Lze na ní ilustrovat, že má rozměr věrnosti – a že trvá v časě. Předpokládá, že se poté bude vyprávět především podle Izajáše.

Otázka pro střední školní věk:

Zaspívejte si písničku „Ještě dej“. Rozveďte v rozhovoru, zdali některé „ne, ne, ne“ náš život ochuzuje. A také se jich zeptejte, zda by tuto píseň považovali za vhodné zpívat svým necírkevním kamarádům – pro? ano, pro? ne?

Motivace pro nejstarší:

S dťtmi, které se orientují v dťjepisu, mťžete rozhovor otevřít srovnáním dvou typů reakce na určitou dť jinnou událost (např. báseň, v níž reaguje František Halas na Mnichov /"Francie sladká, hrdý Albion"/ ve sbírce Kohout plaší smrt, (2001 společně se sbírkami Sépie a Tvá?) a známý úryvek z Komenského Kšaftu :. Vťťím i já v Bohu, že po pťejití vichřic hnťvu (hťíchy našimi na hlavy naše uvedeného), vláda vťcí tvých se k tobť navrátí, ó lide řeský... (např. Leichter 1939). Ať dťti samy posoudí, jaký typ výpovědi vede k pasivní sebelítosti (my jsme chudáci, kteřít to mysleli dobře, ale všechno se proti nim spiklo), a který vede k pťijetí odpovědnému hledání životní orientace i v nastalé mizérii. Mťžeme pak upozornit, že kající rozměr do pohledu na národní peripetie vnesli právě proroci.

## 5. OSNOVY VYPRÁVNÍ

a) poznámky a osnova pro mladší školní věk:

- k vyprávění mťžete využít zpracování v BD, úl.ř.76. Motivace vám umožní vyložit, proč na vinici a jejím ovoci záleží – a proč má Hospodin právo volat vinici k odpovědnosti.

I. Prorok zpívá o hospodáři, který si zbudoval vinici

II. Vinice vydala trpké plody – prorok chce vinici zrušit

III. Severní Izrael jde do asyrského zajetí

IV. Píseň je varováním pro církev, která vydává trpké plody

b) poznámky a osnova pro střední a starší školní věk

Využijete-li druhé motivace, je rozhovor potřeba vést volně, bez moralizování. Spíš jde o to, aby dťti dostaly prostor podřlit se o pťípadnou nouzi, nesnáz s tím, že obťas jako kťesťané říkáme k něťemu „ne“ – a máme pocit, že si tím jen komplikujeme život.

Pťi vyprávění pak zdťrazněte, že i kritické a na první pohled tvrdé biblické vyprávění (resp. prorocká řeť) není prostť odsudkem „zvenřít“, ale naléhavým rozhovorem, který chce posluchaťťm otevřít význam věrnosti, dokud není pozdě.

I. Motivační rozhovor

II. Prorok pťekvapuje elitu Jeruzaléma písní o vinici

III. Jako plody života zamýšlel Hospodin spravedlnost a právo

IV. Prorocká píseňka se opťtovně ozývá v dťjinách

V. Severní Izrael zaniká a nepomťže mu ani spojení s Egyptem

VI. Jak rozumťt asyrskému zajetí? – Izrael nebral ohled na Boží smlouvu ani na varovná slova prorocké zvťsti

VII. Nové osídlení Samařska – Samařané nejsou novým pokračováním Izraele

## VIII. Vyprávění o pádu severní Íše vede k pokání

### VYPRÁVĚNÍ

#### I. MOTIVACE

Určitě se vám někdy stalo, že vám na něčem moc a moc záleželo a pak se to všechno nějak pokazilo. A možná, že vám i maminka říkala „nech toho, dokud je čas“ – ale vy jste si nedali říct, měli jste pocit, že to je jen zbytečné strašení, že vlastně o nic nejde – a pak už bylo najednou pozdě, už se to nedalo napravit, už to nešlo vrátit. Máme pro to takové české přísloví: Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.

Ale to se netýká jen dětí – i dospělí dělají chyby. A často ty chyby nevidí anebo nechtějí vidět; mají pocit, že to vlastně není tak hrozné, že jim to projde, že se to nějak vyřeší.

A že dělají také spoustu dobrých věcí, tak se to nějak vyrovná. Takhle můžou uvažovat i lidé vysoce postavení – třeba i politici. Ale ti už většinou nemají, kdo by je napomenul.

Ale nemyslete si, že dříve to bylo o moc jiné.

#### II. IZRAEL JE VE VELKÉM NEBEZPEČÍ

Izraelské království – jako už tolikrát – bylo ohroženo. Jak severní část – Samaří, tak jižní – Judsko se octly se mezi dvěma velmocemi. Na jihu byl mocný Egypt a ze severu se rozpínala Íše asyrská. Určitě si vzpomenete, jak Hospodin mnohokrát pomohl svému národu i proti velké přesile. A také vám jistě neuniklo, že na to Izraelci dost lehkomyšlně spoléhali. Mysleli si, že když jsou Božím lidem, že budou mít vždycky „protekcí“. Tentokráte to však dopadne jinak. Proč?

Hospodin se svým lidem uzavřel smlouvu. Zavázal se, že svůj národ bude chránit před všemi nepřáteli, ale pod jednou podmínkou: že budou dodržovat smlouvu – že budou uctívat a poslouchat jediného Hospodina, svého Boha. Ale Izraelci této smlouvě věrni nezůstali. Někdy to chvíli vydrželi, ale brzy si zase začali dělat, co sami chtěli. Přestali se ohlížet na druhé, hledali si jenom vlastního prospěchu, šidili a okrádali ty, kteří se nemohli bránit. Pořínali si stejně jako ti, kteří Hospodina neznali a nebáli se ho. A nejen to, dokonce po zpusobu těchto lidí uctívali i různé sochy a modly a přinášeli jim oběti. Snad si mysleli, že si tak zajistí úspěch a bezpečí. Nebo si mysleli, že je nějak podplatí a ony pak přimhouří oči nad jejich hříchy. Asi byste se divili, co všechno dokázali obětovat – někdy dokonce i vlastní děti! A to jenom proto, že přestali věřit Hospodinu a jeho moci. Není divu, že je Pán Bůh přestal ochraňovat. Proč by je měl chránit před jinými národy, když se chovají stejně jako nejhorší pohané?

A protože ryba smrdí vždycky od hlavy, největší vinu na tom nesl král a jeho družina. Právě oni nejvíce sloužili cizím bohům a tak dávali svému lidu špatný příklad. A když se pak celá země dostala do nebezpečí, hledali spojence mezi pohanskými králi a vůbec je nenapadlo, že by se měli vrátit k Hospodinu. Hlavně se starali, jak své království co nejlépe politicky zabezpečit. Vždyť bude-li válka, přijdou o peníze. Možná na sebe byli i hrdí, jak se obětují pro národ. Kdo by jim mohl mít za zlé, že nemají čas se starat, jestli se spravedlnosti dostává všem lidem, jestli obchodníci nešidí a jestli opravdu všichni dbají na Hospodinovy přikazy, zejména na ty, které se týkají chudých a slabých – vdov, sirotek, chudáků a otroků? Ochrana státu je přece důležitější! – Ale proč se jim nedaří? Proč se proti nim všechno spiklo?

### III. PROROCKÁ PÍSEŤ O VINICI

Proč? To jim přece stále znovu říkali proroci, které k nim Hospodin posílal. Jeden z nich –jmenoval se Izajáš – o tom králi a jeho rádcům přímou zazpíval písničku. Proč zrovna píseň?

Možná proto, aby si její obsah lépe zapamatovali.

Byla to píseň o vinici: Hospodář vybudoval vinici. V té kamenité a suché půdě to dalo velkou práci. Hodně se naděl, aby té vinici dal všechno, co potřebovala – připravil půdu, nasázal dobré sazenice, staral se o vláhu, okopával, udělal kolem ní plot, aby ji nemohla ničit polní zvířata, vystavěl i vřez a lis na víno a už se těšil na úrodu – udělal všechno, aby úroda byla dobrá. Pak ale přišlo hořké zklamání – místo plných sladkých hroznů se urodila kyselá, trpká pláťata. Všechna práce byla k ničemu, vše bylo zbytečné. Co teď? Co s takovou vinicí? Hospodář se o ni přestane starat – nebude ji okopávat, zídky se rozpadnou, kdejaké zvíře bude okusovat listy, všechno zaroste trním a bodláčím.

Velmoži se divili: Proč nám to zpíváš? A prorok odpověděl: Ta vinice – to jste přece vy, dříve izraelský! Hospodin si vás vybral a staral se o vás, dal vám všechno, co jste potřebovali. A jeho se dočkali? Místo dobrých žíní a spravedlivosti se staráte jen o vlastní prospěch, na nikoho se neohlížíte. Sami jste zavinili, co se teď stane. Hospodin vás přestane chránit. To bude váš trest.

### IV. ZÁNIK SEVERNÍHO IZRAELE

A pak došlo k tomu, k čemu muselo dojít. Asyrský král se svým vojskem postupně dobýval všechna království kolem Izraele, až došlo i na Samariu. Museli se mu podrobit a odvádět mu daně. Jenže izraelský král začal tajně vyjednávat o spojení s Egypťany a přestal platit daně Asyřanům. Jejich vládce se s tím nehodlal smířit a přišel zjednat požádek. Izraelského krále vsadil do vězení, celou zemi dobyl a její obyvatele odvedl do zajetí daleko odtud. Do Samarie naopak přestěhoval národy z jiných zemí, které přemohl. Proč to tak dělal? Hlavně proto, aby zlomil každý možný odpor podrobených národů.

Jednotný stát, který nemá hranice, kde nejsou žádné rozdíly, kde všichni musí poslouchat svého vládce a pracovat pro jeho blaho – to je přece sen každého despoty. Když někoho přestěhujete stovky kilometrů od jeho domova, bude mít dost starostí, aby se zabydlel, aby znovu obdělával zpustlá pole, opravil domy a zvykl si na nové poměry. Kromě toho cizí lidé se těžko smluví na nějakém odporu, takže vzpoura obyvatelstva nehrozí. Tenhle osvědčený recept ostatně používali i jiní dobyvatelé.

Obyvatelé severního izraelského království byli odvedeni do Asýrie a víc se už o nich v bibli nemluví. Opravdu dopadli jako ta neúrodná vinice. Většinou tam na Hospodina zapomněli a splynuli s pohanským prostředím. Bylo jen máličko těch, kteří si uvědomili svou chybu a napravili svůj život. Jejich potomci se o několik staletí později mohli přidat k obyvatelům Judska, které sice postihl stejný úděl, i oni byli odvedeni do zajetí, ale pak se přece jen mohli vrátit do své vlasti.

### V. NOVÉ OSÍDLENÍ SAMARSKA

Noví obyvatelé Samarie začali opravovat válkou poničené domy, znovu obdělávat pole, vinice i sady. A protože se tam chtěli cítit alespoň trochu jako doma, přinesli sebou i své zvyky a svá náboženství. A tak se v Samarii zase objevily pohanské oltáře a lidé pořádali náboženské slavnosti pro své bohy a přinášeli jim oběti, aby si zajistili spokojený život.

Přistěhovalci do Samáí se však v nové zemi nedařilo. V době, kdy byla země ponižena válkou, se přemnožily nebezpečné šelmy. Hladoví lvi se odvažovali až k lidským příbytkům a napadali dobytek i lidi. Noví obyvatelé Samáí měli strach. Pro je jejich bohové nechránili. Asi to bude tím, že tato země patří jinému bohu, tomu izraelskému. A že by se tedy měli naučit toho izraelského boha správně uctívat. Požádali tedy asyrského krále, aby jim poslal izraelského kněze, který by je naučil znát „řád Boha té země“. Panovník jim vyhověl a poslal jim jednoho kněze z těch, které předtím odvedl do zajetí, aby je využíval ve víře v Hospodina. Byla to pro ně velká šance.

Nic dobrého z toho však nevzešlo. Sice se od kněze učili o Hospodinu, ale vedle toho dál provozovali všechny své pohanské zvyky. A některé z nich byly prokně ošklivé. Přinášeli oběti Hospodinu i modlám. A to se Pánu Bohu líbit nemohlo. V bibli jsou označováni jako Sámáané – to vám jistě něco říká. Až se mnohem později vrátí Židé z babylónského zajetí, nebudou chtít mít se Sámáany nic společného.

Sámáané a Židé nebyli moc dobrými kamarády. Ti Židé – vlastně Judejci, kteří se po mnoha letech mohli vrátit ze zajetí domů – věděli, že se jim bude dobře dařit jen tehdy, když budou poslouchat Hospodina. A protože si moc dobře pamatovali, jak to s jejich národem v minulosti dopadlo, nechtěli mít nic společného se Sámáany, kteří byli naprosto pohané a Hospodinu sloužili „po svém“.

## VI. POKÁNÍ OTVÍRÁ CESTU ZPĚT

Někdy si lidé myslí, když se jim nedaří, že se proti nim všechno spiklo. Kdyby se ale nad sebou pořádně zamysleli, museli by si uvědomit, že si za mnoho věcí můžou sami. Svou svévolností, sobectvím a bezohledností nebo nevšímavostí něco pokazí a pak se diví, co se to stalo. Mluví o tom, že je Bůh trestá. Jenže často je to tak, že je Pán Bůh jenom přestane tahat z bryndy. Nechá je, aby si snědli, co si nadrobili. Ne že by Pánu Bohu na nich přestalo záležet. Chce však, aby si uvědomili, kde se stala chyba. A aby se vrátili zpátky. A protože s tím lidé měli a mají potíže, podal nám pomocnou ruku: když přišel Pán Ježíš, dal novou šanci všem: Židům, Sámáanům – i nám.

## MODLITBA

Pane Bože, děkujeme ti za to, že nás máš pořádně rád, i když si to nezasloužíme. Děkujeme ti, že nám ukazuješ, kdy děláme chyby, a přivádíš nás zpátky k sobě. Protože bez tebe by to s námi špatně dopadlo. Amen.

## 7. PODNĚTY PRO ROZHOVOR

- pamatujete si, kde a pro co uzavřel Hospodin smlouvu s Izraelem? Je to pro nás důležité, nebo je to odbytá záležitost?

- při jaké příležitosti hovoří Ježíš o smlouvě? (Mt 26,26-29)

- jaký je rozdíl mezi ústavou republiky a smlouvou Hospodinovou?

- co byste vyškrtli jako nepodstatné: sbor se má starat o vzhled církevních budov – o obsah kázání – o to, co se při bohoslužbách zpívá – o to, jestli lidé nepomlouvají faráře/farážku – o to, jestli někdo z bratří a sester netrpí nouzí – o to, jak naložit s bezdomovci, kteří přicházejí na faru – o to, jestli všichni znají apoštolské

vyznání víry – o to, co si povídají farní sousedé – o to, čím pomoci chudým lidem u nás ve městě či na vesnici – o to, jestli nemáme moc přestárle staršovstvo – o to, aby víc lidí kupovalo církevní tisk – o to, jestli se dětem líbí v nedělní škole...

- očekávají nevěřící lidé, že církve budou bránit spravedlnost a právo? Usilují o to věřící?
- církve dnes svou službu zaměřují na péči o staré a nemocné, popř. se angažují v církevním školství. Má církev dbát ještě o něco jiného?
- dbala církev v minulosti na dodržování lidských práv? Je to i dnes její úkol?
- proč rodiče pořád něco zakazují a přikazují? Jsou prostě takoví, nebo si opravdu dělají starosti?
- znáte nějaké národy, které zanikly podobně jako lid severního Izraele? Znamená to, že byly horší než třeba češi?
- víte, kdo byl Stalin? Slyšeli jste o jeho přesídlovací politice?
- jak je to dlouho, co se rozpadlo Československo?

Odkaz na pracovní list

[24 Pád severní říše](#)

[24 Pád severní říše - st](#)

Odkaz na píseň

[To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš](#)

[Probuťme se, křesťané, k pokání pravému](#)

[Vím, Pane, sám \(SV371\)](#)

[Ještě dej \(SV37\)](#)

[Pokušení svatého Antonína \(SV207\)](#)

[Svítá nově den \(SV316\)](#)

[Dům na písku postavený, lampa, která zhasíná](#)

[Buď vřele tvá, buď vřele tvoje všude tam](#)

[Před tvou tvář, Pane, nemám vůbec nic](#)

Cílová skupina

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu Starý zákon 2](#)

Biblický odkaz (kat)

[Izajáš 5,1–7](#)

[2 Královská 16,1–33](#)